

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
I POLITYKI REGIONALNEJ
(NR 17)
z dnia 17 czerwca 2020 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 17)

17 czerwca 2020 r.

Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradująca pod przewodnictwem posła **Tomasza Ławniczaka (PiS)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych Sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396) wraz z Analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie:

1) części budżetowej 34 – Rozwój regionalny:

- a) dochody i wydatki,
- b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych,
- c) dotacje celowe;

2) środków europejskich na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju;

3) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego (z wyłączeniem subwencji oświatowej):

- dochody i wydatki;

4) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji 4, 8, 23, 32, 42, 45, 47 i 51;

5) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

- a) 400 – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę:
 - wydatki,
- b) 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:
 - dochody i wydatki,
 - wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

6) zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami w części 85 – Budżety wojewodów;

7) części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze:

- a) dochody i wydatki,
- b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych;

– rozpatrzenie propozycji tematów kontroli Najwyższej Izby Kontroli w 2021 r.

W posiedzeniu udział wzięli: **Grzegorz Puda** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Aneta Cieloch** dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej Ministerstwa Finansów wraz ze współpracownikami, **Tomasz Iwański** zastępca dyrektora Departamentu Administracji Publicznej, **Edyta Muszyńska** zastępca dyrektora Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego i **Waldemar Nowak** zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, **Dariusz Zielecki** p.o. wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli, **Tomasz Podlejski** prezes Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Warszawie, **Marek Wójcik** pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich oraz **Mariusz Marszał** pełnomocnik Związku Gmin Wiejskich.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Agnieszka Jasińska** i **Jolanta Osiak** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Szanowni państwo, witam wszystkich serdecznie. Z poślizgiem rozpoczynamy posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam serdecznie wiceministra, sekretarza stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej, pana Grzegorza Pudę. Witam przedstawicieli departamentów Ministerstwa Finansów. Witam przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji. Witam także przedstawicieli korporacji samorządowych. Proszę mi wybaczyć, że ze względu na czas nie będę już wszystkich wymieniał.

Szanowni państwo, chciałbym, żebyśmy jak najszybciej przeszli do porządku obrad, tym bardziej że chcę poinformować, iż salę mamy zarezerwowaną do godziny 14.00, bo o godzinie 14.00 planowane jest następne posiedzenie. Poprzednie posiedzenie, posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny, przedłużyło się i stąd ten poślizg. Prosiłbym więc o zwięzłość. Gdyby były pytania, to proszę o zwięzłość i konkretność zadawania pytań.

Szanowni państwo, na samym początku sprawdzimy frekwencję nie tylko tych, którzy są na sali, lecz także tych, którzy zdalnie uczestniczą w naszym głosowaniu. Proszę nacisnąć jakikolwiek... Za moment ukaże się plansza z głosowaniami. Proszę, aby wszyscy ci, którzy fizycznie nie są obecni na sali, oddali głos. Oczywiście ci, którzy są na sali, również. Wtedy będziemy wiedzieć, jaka jest frekwencja.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Grzegorz Puda:

Panie przewodniczący, jeżeli można, myślę, że możemy rozpocząć.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dobrze. Proszę państwa, w takim razie, bo naprawdę nam się spieszy, za moment sprawdzimy frekwencję. Informuję, że porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia przewiduje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. (druk nr 396) wraz z analizą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie... Tutaj mają państwo przedstawiony porządek. Czy ktoś zgłasza do niego jakiegokolwiek uwagi? Chcę tylko napomknąć, że w ramach części pierwszej budżetowej – Rozwój regionalny także rezerwę nr 8 rozpatrzylibyśmy spośród rezerw celowych. Jest to prośba pana ministra Grzegorza Pudy, związana z jego napiętym harmonogramem dnia. Czy jeszcze jakieś rozszerzenie? Przepraszam?

Proponuję też uzupełnić porządek dzienny o punkt drugi w brzmieniu: „rozpatrzenie propozycji tematów kontroli Najwyższej Izby Kontroli w 2021 r.”. Czy są jakieś uwagi? Nie słyszę. Skoro nie słyszę sprzeciwu, stwierdzam, że Komisja wyraża zgodę na uzupełnienie porządku dziennego.

Można już głosować, taki otrzymuję sygnał. Przepraszam, panie ministrze. Bardzo proszę o naciśnięcie jakiegokolwiek przycisku na swoim tablecie, aby można było stwierdzić frekwencję. Zanim stwierdzimy frekwencję, co trochę potrwa, oddaję głos panu ministrowi Grzegorzowi Pudzie. Panie ministrze, zapraszam. Proszę bardzo.

Sekretarz stanu w MFiPR Grzegorz Puda:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, korzystając z chwili na sprawdzenie kworum, chcielibyśmy przedstawić sprawozdanie z wykonania budżetu państwa w 2019 r. W informacji w zakresie pkt 1, 2 i 4 w zakresie rezerwy celowej poz. 8 porządku dziennego... do dalszej prezentacji.

Jeżeli chodzi o dochody zaplanowane w ustawie budżetowej na 2019 r. w części 34 w wysokości 400 tys. zł, zrealizowano kwotę 49 000 tys. zł. Dochody te związane były głównie ze zwrotami środków niewykorzystanych z dotacji z lat ubiegłych wraz z odsetkami 45 000 tys. zł. Pozostałe dochody dotyczyły wpływów z odsetek z rozliczeń środków z tytułu ostatecznych 5% płatności w programach EWT 2007–2013 oraz z najmu pomieszczeń w budynku naszego ministerstwa. Co warto podkreślić, dochody te nie obejmują środków z refundacji wydatków ponoszonych na programy, te są bowiem ujmowane w częściach budżetowych, których dysponentem jest minister finansów. To są części 77 i 87 i zostaną omówione w dalszej części tego omówienia.

Jeżeli chodzi o zaplanowane w ustawie budżetowej na 2019 r. wydatki w części 34 w kwocie 19 904 000 tys. zł, w ciągu roku zwiększono je do kwoty 28 357 000 tys. zł. Jest to zwiększenie planu o 42%, które wynikało głównie z uruchomienia rezerw celowych i rezerwy ogólnej. Wydatki zrealizowano w kwocie 26 509 000 tys. zł, tj. prawie 100%, z tego 94% planowane w budżecie państwa... wydatkowano 1 995 000 tys. zł, tj. 93% zaplanowane.

W budżecie środków europejskich wydatkowano 24 514 000 tys. zł, tj. aż 94% zaplanowane. Wydatki w 2019 r. były wyższe o 10% od wydatków w 2018 r., co było konsekwencją głównie wzrostu wydatków w programach w latach 2014–2020, przede wszystkim w regionalnych programach operacyjnych.

Zrealizowane wydatki zostały przeznaczone głównie na – myślę, że jest to element, który państwa posłów, członków Komisji, zainteresuje – 16 regionalnych programów operacyjnych zarządzanych przez samorządy województw. To kwota wynosząca ponad 23 209 000 tys. zł: projekty programu operacyjnego „Inteligentny rozwój” – 1 290 000 zł; wsparcie rozwoju województw Polski Wschodniej i pomoc techniczna dla PARP odgrywającej rolę instytucji pośredniczącej – 856 000 tys. zł; projekty programu operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój” – 697 000 tys. zł; projekty i pomoc techniczna ministerstwa, a także koszty funkcjonowania – 245 000 tys. zł. Wydatki te zostały przeznaczone głównie na projekty pomocy technicznej i koszty funkcjonowania, w tym zwłaszcza na koszty zarządzania i koordynacji programów. Jak państwo wiedzą, część środków można przeznaczyć na cele...

Jeżeli chodzi o pkt 3: wynagrodzenia, w 2019 r. w części 34 zrealizowane zostały wydatki na wynagrodzenia w kwocie 134 000 tys. zł, tj. 100% założonego planu po zmianach. Z tego w projektach finansowanych z programów Unii Europejskiej zrealizowano wydatki w wysokości 112 500 tys. zł, a w kosztach funkcjonowania poza programami – 21 500 tys. zł. Wynagrodzenia poniesione w projektach pomocy technicznej podlegają 85-procentowej refundacji ze środków UE i środków promocyjnych państw EFTA. Wydatki poniesione na wynagrodzenia były o 5,6% wyższe w porównaniu z 2018 r., ale wynika to m.in. z waloryzacji o 2,3% funduszu wynagrodzeń dla pracowników sfery budżetowej i ze zwiększenia zatrudnienia wynikającego głównie z koordynacji realizacji programu „Dostępność plus” i realizacji zadań wynikających z ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Jeżeli chodzi o dotacje celowe, to też jest to element, który szanownych państwa zainteresuje. W ustawie budżetowej na 2019 r. w części 34 środki w kwocie 500 tys. zł zaplanowane na dotacje celowe dla Polskiej Organizacji Turystycznej na koszty zamykania programu operacyjnego „Innowacyjna gospodarka” przeznaczone były m.in. na zatrudnienie pracowników i kontrole realizowanych projektów. W trakcie roku dotacje zostały zwiększone do kwoty 31 300 tys. zł, m.in. o kwoty uruchomione z rezerw celowych i rezerwy ogólnej. Główne przeznaczenie tych środków to w szczególności pomoc finansowa dla kół gospodyń wiejskich w kwocie 29 800 tys. zł oraz projekty współpracy rozwojowej dotyczące wzrostu konkurencyjności ukraińskich regionów oraz

rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej w kwocie 1000 tys. zł. Wykonanie dotacji wyniosło 21 000 tys. zł, czyli 99% założonego planu.

Jeżeli chodzi o dochody związane z realizacją programów na 2019 r., w pkt 2, środki europejskie na finansowanie programów zarządzanych i koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, oraz w rezerwie celowej poz. 8 – tj. pkt 2 i 4 w zakresie rezerwy, poz. 8 porządku dziennego – zaplanowano dochody budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich z tytułu refundacji wydatków poniesionych w programach na poziomie 50 461 000 tys. zł. Dochody zrealizowano w kwocie 55 630 000 tys. zł – tj. 110% planowanych dochodów w 2019 r.

Dochody na 2019 r. także zostały zaplanowane przez ministra finansów w oparciu o szacunki ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego dotyczące spodziewanych refundacji wydatków poniesionych na finansowanie programów. Do końca 2019 r. wpłynęły zaliczki z Komisji Europejskiej dla krajowych i regionalnych programów w perspektywie finansowej 2014–2020 w wysokości 5300 tys. euro. Pierwsze refundacje dotyczące programów krajowych i regionalnych z tytułu certyfikacji nastąpiły na początku 2016 r. Do końca 2019 r. refundacje te wynosiły 25 000 450 tys. euro, czyli ponad 25 000 000 tys. euro, z czego w 2019 r. jest to kwota 8 485 000 tys. euro. Refundacje wraz z zaliczkami z Komisji Europejskiej wyniosły prawie 30 341 000 tys. euro, czyli prawie 40% całej alokacji.

Jeżeli chodzi o wydatki związane z realizacją programu – w tym w rezerwie celowej poz. 8 – w ustawie budżetowej na 2019 r. zaplanowano wydatki na finansowanie programów zarządzanych lub koordynowanych przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w łącznej kwocie 70 556 000 tys. zł, z czego: w części budżetowej dysponentów jest to 42 542 000 tys. zł; w rezerwach celowych – poz. 8, 98, 99 – 28 000 140 tys. zł, w tym 2 462 000 tys. zł w rezerwie celowej budżetu państwa w poz. 8 w części zarządzanej przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej.

Umieszczenie części wydatków w rezerwach celowych pozwalało na bardziej elastyczne gospodarowanie środkami budżetu na realizację programów. Środki rezerwy celowej uruchamiane były do części budżetowej poszczególnych dysponentów w miarę postępu w realizacji programu. To ważne, żeby ta elastyczność była zachowana, żeby te środki były wykorzystywane właśnie w ten sposób.

Na koniec roku budżetowego w związku z uruchomieniem rezerw celowych, w tym kwoty 1 052 000 tys. zł z rezerwy celowej poz. 8, wydatki zostały ujęte w częściach budżetowych dysponentów i wzrosły do kwoty 57 072 000 tys. zł, tj. o 34%, z czego zrealizowano wydatki w kwocie 54 462 000 tys. zł, czyli 95% wszystkich zaplanowanych. To naprawdę dobry wynik. Poniesione wydatki również dotyczyły głównie programów z lat 2014–2020, na które wydatkowano 54 248 000 tys. zł. Co ważne, wydatki te były wyższe o 4 036 000 tys. zł, czyli o 8% w porównaniu z 2018 r., co wynika z przyspieszenia realizacji tych programów. W 2019 r. odnotowano również znaczny postęp w kontrakcji środków w programach 2014–2020.

Do końca 2019 r. kwota dofinansowania ze środków unijnych ujęta w umowach wyniosła 272 018 000 tys. zł, tj. ponad 83% alokacji, z czego tym samym w 2019 r. kwota objęta umowami wzrosła o 66 656 000 tys. zł, w tym o 38 471 000 tys. zł w zakresie dofinansowania z UE. Szczegółowe omówienie realizacji budżetu na programy z poszczególnych załączników do ustawy budżetowej obejmujących programy przedstawiono państwu, składając na ręce pana przewodniczącego i wszystkich państwa posłów informację przygotowaną przez nasze ministerstwo.

Na koniec jeszcze informacja. Jesteście państwo posłami w tej Komisji, więc jest to dobra informacja. Możemy pochwalić się tym, że po przeprowadzonej kontroli Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła realizację budżetu w części 34 w 2019 r., w związku z tym możemy przekazać państwu tylko dobre informacje, jeżeli chodzi o tę część.

Wszystkim państwu, niezależnie od tego, jakie kluby państwo reprezentują, chciałbym podziękować za dobrą współpracę z naszym ministerstwem w tym roku i zaprosić do dalszej współpracy. Nasze ministerstwo jest otwarte na propozycje, pomysły, spostrzeżenia, tak że jeżeli mają państwo jakiegokolwiek pomysły czy – jak się czasem zdarza – zastrzeżenia albo jeśli mają państwo inny sposób widzenia pewnych rzeczy, to w 2020 r. serdecznie państwa do takiej współpracy zapraszamy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. W tej chwili proszę o zabranie głosu przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli. Będzie to pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK pan Dariusz Zielecki. Panie dyrektorze, proszę bardzo.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Zostałem już przedstawiony, tak więc ten punkt pomijam. Rzeczywiście mogę potwierdzić słowa pana ministra o pozytywnej ocenie wykonania budżetu państwa w części 34. W ocenie uwzględniliśmy również pozytywną opinię o sprawozdawczości. Skontrolowaliśmy 25% zrealizowanych w części 34 wydatków urzędu państwa i 22,5% wydatków budżetu środków europejskich. Badanie wykazało tu jedną nieprawidłowość, która polegała na zawiadomieniu prezesa UZP o wszczęciu postępowania z opóźnieniem. Jak sami państwo widzą, jest to błąd formalny, który oczywiście nie spowodował obniżenia oceny ogólnej.

Pozytywnie oceniliśmy także zarządcze i koordynujące działania ministra dotyczące realizacji zadań finansowanych z budżetu Unii Europejskiej na podstawie umowy partnerstwa na lata 2014–2020. Kontraktacja i certyfikacja dostępnych środków przebiegała zgodnie z planem, bez zagrożenia anulowania zobowiązań wynikających z zasady n+3. Zrealizowano także wniosek pokontrolny w zakresie rzetelnego opracowania celów w planie certyfikacji oraz skutecznej koordynacji działań wobec IZ RPO w realizacji tych celów.

Dochody planowane na 400 tys. zł tradycyjnie już zrealizowano na znacznie wyższym poziomie prawie 50 000 tys. zł, ale to są dochody pochodzące ze zwrotów nieprawidłowo wykorzystanych dotacji i odsetek. Zawsze pojawia się więc pytanie, czy można je zaplanować czy nie. Uznajemy, że są to trudno planowalne dochody, tak więc nie oceniamy tego negatywnie.

Wydatki budżetu państwa to prawie 1 995 000 tys. zł, czyli 92,7% planu. Wzrosły one o prawie 7% w porównaniu z ubiegłym rokiem. Stało się to głównie z powodu – jak już pan minister wspominał – przyspieszenia oraz zwiększenia liczby realizowanych projektów w ramach programów operacyjnych w latach 2014–2020, przy czym przyspieszenie to dotyczyło głównie regionalnych programów operacyjnych. Z uwagi na nadmiar środków dysponent części podejmował uzasadnione decyzje o blokowaniu wydatków.

Jeżeli chodzi o wydatki środków europejskich, wyniosły one ponad 24 500 tys. zł, tj. 93,5% planu po zmianach oraz o 10% więcej niż w roku ubiegłym. Wydatki te to prawie w całości płatności głównego dysponenta na dotacje, głównie w ramach regionalnych programów operacyjnych POWER oraz programu operacyjnego „Inteligentny rozwój”. Na niższy od planowanego poziom wydatkowania środków wpływ miała głównie niższa od zakładanej realizacja regionalnych programów operacyjnych.

Jeżeli chodzi o realizację umowy partnerstwa w latach 2014–2020, chcieliśmy podkreślić poprawę w porównaniu z rokiem ubiegłym zwłaszcza wskaźników dotyczących regionalnych programów operacyjnych. Poziom kontraktacji w programach operacyjnych wyniósł ponad 83% alokacji i wzrósł o 12,3% w porównaniu z rokiem ubiegłym, natomiast kwota certyfikowana do Komisji Europejskiej – wydatki przepatrzone na poziomie krajowym – to 41% alokacji na koniec roku i wzrost o prawie 16% w porównaniu z rokiem ubiegłym. We wszystkich krajowych i regionalnych programach operacyjnych cel, określony zgodnie z zasadą n+3, został zrealizowany z dużym naddatkiem: wyniósł od 130% w RPO w województwie kujawsko-pomorskim do ponad 208% w programie operacyjnym „Pomoc techniczna”. Uznajemy zatem, że nie ma zagrożenia utraty środków z powodu naruszenia zasady n+3.

Poprawiły się także wskaźniki ujęte w rządowych planach certyfikacji środków unijnych. Ujęte tam na koniec 2019 r. cele zrealizowano w prawie 103%, z tego dla programów krajowych w 101%, a dla regionalnych w 105%. Chciałem przypomnieć, że w zeszłym roku formułowaliśmy wniosek o poprawę planowania tych wskaźników i w związku z tym, że ta poprawa nastąpiła, uznajemy, że wniosek ten został zrealizowany. W 2019 r. łącznie na nową i starą, tę zamykaną perspektywę finansową wydatkowano z budżetu państwa i z budżetu środków europejskich prawie 54 500 000 tys. zł.

Zdaniem ministerstwa, biorąc pod uwagę poziom zakontraktowania dostępnej alokacji oraz czteroletni okres pozostający do ostatecznego rozliczenia, nie istnieje ryzyko niezrealizowania zobowiązań i wydatków.

Jeżeli chodzi o środki ujęte w rezerwach celowych w kwocie ponad 27 000 000 tys. zł, uruchomiono z nich 15 000 000 tys. zł, a wykorzystano 13 600 000 tys. zł. Poziom wykorzystania tych środków z rezerw był adekwatny do potrzeb dysponentów, którzy oczywiście w pierwszej kolejności wykorzystywali środki zaplanowane w ich częściach, a dopiero w drugiej sięgali po środki z rezerw. Mniejsze potrzeby wystąpiły natomiast m.in. w związku z brakiem zainteresowania lub możliwości spełnienia warunków przez beneficjentów, a także z uwagi na brak wkładów własnych. Wpływ miały także zmiany zasad finansowania projektów, na przykład kolejowych, gdzie finansowanie z budżetu państwa zastąpiono Funduszem Kolejowym.

Jeżeli chodzi o osiągnięcie celów finansowo-rzeczowych, to w 2019 r. Komisja Europejska przeprowadziła śródkresowy przegląd realizacji programów, m.in. realizacji celów pośrednich zaplanowanych do osiągnięcia na koniec 2018 r. W związku z niepełną realizacją tych celów zaszła tu konieczność realokacji środków z rezerwy wykonania w pięciu osiach dla pięciu regionalnych programów oraz w jednej osi dla programu operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój”. Powodami nieosiągnięcia tych celów były m.in. opóźnienia we wdrażaniu takiego instrumentu, rozwój lokalny kierowany przez społeczność, przeszacowanie wskaźnika na etapie programowania, niskie zainteresowanie potencjalnych wnioskodawców realizacją projektów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o zabranie głosu koreferenta, panią poseł Annę Kwiecień. Bardzo proszę, pani poseł.

Posel Anna Kwiecień (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, wykonanie budżetu państwa w części 34 nie budzi wątpliwości w części formalnej. To, co przedstawił pan minister, a analizę tej części przedstawił bardzo wnikliwie, i to, co przed chwilą usłyszeliśmy ze strony przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli, można zamknąć tylko takim oto sformułowaniem, że wykonanie tego budżetu było bardzo dobre, na oczekiwanym poziomie, a nawet te oczekiwania przewyższyło.

Pragnę zwrócić uwagę tylko na jeden aspekt, myślę, że na jeden z najważniejszych programów, jakim jest program operacyjny RPO na lata 2014–2020. Cieszę się, że wykorzystanie tych środków zdecydowanie się zwiększyło. Biorąc jeszcze pod uwagę, co doskonale pamiętam, że w latach 2016–2017 był wielki niepokój związany z tym, czy uda się nam wykorzystać te środki i zrealizować ambitne plany – wtedy trudno było samorządom kontraktować te środki i je wykorzystywać – dzisiaj to przyspieszenie jest ewidentne. Proszę państwa, myślę, że wykonanie tego ambitnego planu – na wysokość ponad 16 500 000 tys. zł, a w końcu zamkniętego na poziomie 24 000 000 tys. zł, z czego wykorzystane zostało 23 000 000 tys. zł, oczywiście z pewnymi kwotami dodatkowymi – jest bardzo dobre.

Proszę państwa, biorąc jeszcze pod uwagę, że w ramach programu realizowane są takie inwestycje jak drogi gminne, powiatowe, wojewódzkie, że przebudowano i zmodernizowano linie kolejowe na poziomie 107 km, że zakupiono i zmodernizowano jednostki taboru kolejowego, można powiedzieć, że rozwój regionalny przyspieszył. Ponadto proszę zwrócić uwagę, że podobnie było w programie operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój. Tutaj tak samo zwiększono kwotę do początkowego planu, aczkolwiek wykonanie nie do końca nas satysfakcjonuje. Niemniej było ono wyższe o 19% w stosunku do 2018 r. Natomiast co do programu operacyjnego „Polska Wschodnia”, to tutaj jest tak samo i plan pierwotny na 2019 r. został zwiększony. Osiągnięto praktycznie 100% zaplanowanego planu.

Szanowni państwo, po wnikliwym przedstawieniu wykonania budżetu w części 34 zarówno przez pana ministra, jak i przez przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli uprzejmie proszę Wysoką Komisję o pozytywne zaopiniowanie wykonania planu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Szanowni państwo, zanim otworzę dyskusję, jeszcze jeden fragment formalny. Okazuje się, że SMS-y z kodami nie dotarły do wszystkich. Ci posłowie, obecni na sali, jak i nieobecni, którzy otrzymali kody i w związku z tym nacisnęli któryś z przycisków świadczący o ich obecności, niech nie podejmują już żadnej czynności, bo system może się zablokować. Natomiast tych posłów, którzy otrzymali kod SMS-em dopiero w tym momencie, proszę, aby jeszcze raz potwierdzili swoją obecność poprzez naciśnięcie któregoś z trzech przycisków. Proszę uprzejmie. Dobrze, a teraz – myślę, że dotarło to do wszystkich – kończymy stwierdzanie kworum. Za moment to ogłoszę.

Otwieram dyskusję. Czy ktoś z państwa chciał w tym momencie zabrać głos na temat części budżetowej 34? Nie widzę. Szanowni państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną co do wykonania części budżetowej 34.

Przechodzimy do części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego z wyłączeniem części oświatowej. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów Mirosław Stańczyk:

Dzień dobry, Mirosław Stańczyk, Departament Finansów Samorządu Terytorialnego. Panie przewodniczący, szanowni państwo, w części 82 ujęte zostały wydatki budżetu państwa z tytułu subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Kwoty tej subwencji zostały ustalone zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Kwoty te zostały przekazane do uprawnionych jednostek w terminach również określonych w tejże ustawie. Wydatki z części 82 w 2019 r. zostały wykonane w 100% w odniesieniu do planu po zmianach.

Pokrótkie umówię poszczególne części subwencji ogólnej. W ramach subwencji wyróżniamy część wyrównawczą i część równoważącą subwencje dla gmin. W 2019 r. część wyrównawcza subwencji ogólnej została przekazana w wysokości 8 131 332 tys. zł. Środki trafiły do 2114 gmin oraz 20 miast na prawach powiatu. Przekazane środki były o 9,2% wyższe od środków przekazanych w 2018 r.

Druga część subwencji, dedykowana gminom część równoważącą, pochodzi z wpłat dokonywanych przez najbogatsze gminy. Kwota zaplanowana w ustawie budżetowej wynosiła 699 991 tys. zł. Po dokonaniu podziału według ustawowych kryteriów na rachunki gmin została przekazana kwota 454 273 tys. zł, natomiast pozostała część została przeznaczona na rezerwę subwencji ogólnej i również przekazana do jednostek samorządu terytorialnego.

Część równoważącą subwencji ogólnej otrzymało 1465 gmin oraz 51 miast na prawach powiatu. Przekazane zostały również wszystkie środki dedykowane gminom z tytułu tej części subwencji.

W przypadku powiatów mamy do czynienia z podobnym układem. Znaczy to, że powiaty otrzymują część wyrównawczą i część równoważącą subwencji ogólnej. Część wyrównawczą w wysokości 2 342 625 tys. otrzymało 313 powiatów. Kwota przekazana w ramach części wyrównawczej była wyższa o 12,6% od kwoty przekazanej w 2018 r.

Część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów pochodzi z wpłat dokonywanych przez najbogatsze powiaty i jest dzielona według kryteriów ustawowych. W 2019 r. z tytułu tej części subwencji przekazana została kwota 1 383 694 tys. zł, co stanowi 100% planu. Kwota była wyższa od kwoty przekazanej w 2018 r. o 8,8%.

Jeżeli chodzi o województwa, to otrzymały one również część wyrównawczą subwencji ogólnej w wysokości 1 392 732 tys. zł, tj. 100% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej. Środki z tytułu tej części subwencji otrzymało 14 województw. Była to kwota wyższa o 18,2% w porównaniu z 2018 r.

W przypadku województw mamy do czynienia jeszcze z częścią regionalną subwencji ogólnej, która pochodzi z wpłat dokonywanych przez najbogatsze województwa. Została ona rozdysponowana wśród 14 województw. Z tego tytułu województwa otrzy-

mały 509 369 tys. zł. Przekazana z tego tytułu kwota była wyższa o ponad 35% od kwoty przekazanej w 2018 r.

Oprócz kwot subwencji ogólnej jednostki samorządu terytorialnego w części otrzymały również środki na uzupełnienie dochodów pochodzące z rezerw subwencji. W ramach tzw. rezerwy drogowej do samorządów została przekazana kwota 335 999 tys. zł. Środki te wsparły zarówno inwestycje na drogach wojewódzkich, jak również dofinansowanie remontu, utrzymania i zarządzania drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu. 25 000 tys. otrzymało miasto Świnoujście na utrzymanie przepraw promowych.

W ramach drugiej rezerwy samorządom została przyznana kwota 304 513 tys. zł. Środki z tej rezerwy otrzymało 187 gmin, 60 miast na prawach powiatu i 267 powiatów.

W ramach części 82 występują również dochody pochodzące z wpłat najbogatszych jednostek, o których już wcześniej wspominałem. Dochody te zostały zrealizowane w wysokości zaplanowanej w ustawie budżetowej. Ponadto pojawiły się nieplanowane dochody z tytułu zwrotów nienależnie otrzymanych kwot części subwencji ogólnej w wysokości 94 369 tys. zł.

Chciałbym dodać, że Najwyższa Izba Kontroli, która kontrolowała wykonanie części 82, pozytywnie zaopiniowała wykonanie tej części budżetowej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę o przedstawienie opinii Najwyższej Izby Kontroli.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Jest właśnie tak, jak powiedział pan dyrektor. Wykonanie budżetu państwa w tej części budżetowej oceniliśmy pozytywnie. Naszym zdaniem minister rzetelnie i zgodnie z przepisami wyliczył należne części subwencji ogólnej oraz wysokości wpłat do budżetu państwa. W wyniku kontroli 2% wykonanych dochodów oraz 21% dokonanych wydatków stwierdziliśmy, że zostały one zrealizowane z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Należne jednostkom samorządu terytorialnego kwoty, w tym środki z rezerw, zostały przekazane terminowo i w prawidłowych wielkościach.

Jeżeli chodzi o dochody budżetowe, głównie wpłaty na część równoważącą i regionalną oraz zwroty niezależnych wpłat na część oświatową, zrealizowano je w kwocie ponad 2 692 000 tys. zł, tj. prawie 104% kwoty promowanej, czyli o 14,3% więcej niż w roku ubiegłym. Większe od planowanych dochody to wynik przede wszystkim dokonanych przez JST zwrotów zaległych nienależnych kwot części subwencji oświatowej. Minister finansów podejmował przewidziane prawem, skuteczne działania w celu uchylenia należności oraz rozkładania należności na raty.

Myślę, że warto podkreślić, że na koniec roku należności wyniosły ponad 86 000 tys. zł, w tym zaległości wynoszące 2400 tys. zł. W porównaniu z poprzednim rokiem należności były niższe o 30%, a zaległości niższe aż o 83%. To zmniejszenie wynikało przede wszystkim z wyegzekwowania części nienależnie pobranych kwot subwencji za lata ubiegłe. Jeżeli chodzi o wydatki budżetu państwa, zrealizowano je w kwocie ponad 61 800 000 tys. zł, tj. prawie 100% planu i o 9,4% więcej niż w zeszłym roku. Minister finansów z zachowaniem obowiązujących terminów poinformował jednostki samorządu terytorialnego o kwotach przysługujących im subwencji. Należne jednostkom samorządu raty były przekazywane terminowo i we właściwych kwotach. Rezerwy utworzone na uzupełnienie subwencji ogólnej zostały prawidłowo rozdysponowane. Na koniec roku nie wystąpiły zobowiązania wymagalne. Plan wydatków w części 82 został zwiększony środkami z rezerwy celowej o kwotę 1 000 000 tys. zł przeznaczoną na zwiększenie części oświatowej i podwyżki dla nauczycieli oraz o 84,7 tys. zł na część rekompensującą subwencje. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję. Szanowni państwo, wobec nieobecności przewodniczącego podkomisji stałej finansów samorządowych posła Waldy'ego Dzikowskiego pozwolę sobie wystąpić w roli koreferenta.

Jak wiadomo, subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z części wyrównawczej dla gmin powiatów i województw, z części oświatowej, której w tym momencie nie rozpatrujemy, następnie z części równoważącej dla gmin i powiatów oraz z części regionalnej dla województw. Jest jeszcze tzw. część rekompensująca, bardzo drobna. Wszystkie te części po stronie wydatków zostały zrealizowane w 100%.

Powiem tylko zdawkowo, bo częściowo już o tym mówiono. Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej oraz uzupełniającej przeznaczonych na rachunki 2114 gmin i 12 miast na prawach powiatu. Z tytułu części wyrównawczej subwencji ogólnej przekazano 8 131 322 tys. zł, tj. 100% planowanych w tym okresie wydatków, co stanowi wzrost o 9,2% w stosunku do 2018 r. Część równoważąca dla gmin została rozdzielona zgodnie z art. 21a ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego między gminy miejskie, miejsko-wiejskie oraz wiejskie. Kwota 454 273 tys. zł została rozdzielona w 12 ratach pomiędzy 1465 gmin oraz 51 miast na prawach powiatu i wykonana w 100%. Był to wzrost o 1,2% w stosunku do 2018 r.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów również składa się z części podstawowej i uzupełniającej. Z kolei na rachunki 313 powiatów przekazano w 12 ratach kwotę 2 342 625 tys. zł. Był to wzrost w stosunku do 2018 r. o 12,6%. Wreszcie część równoważąca dla powiatów wyniosła 1 383 964 tys. zł. Kwota ta została w 12 ratach przełana na rzecz 378 powiatów. Wykonanie było wyższe o 8,8% wobec analogicznych wydatków z 2018 r. Wreszcie część wyrównawcza dla województw. Również składa się z kwoty podstawowej i uzupełniającej. Dla 14 województw w 12 ratach przełano 1 392 732 tys. zł. Był to wzrost w tym zakresie o 18,2% wobec 2018 r. Wreszcie część regionalna subwencji ogólnej dla województw. Opiewała ona na kwotę 509 369 tys. zł i trafiła do 14 województw, co było wzrostem o 35,3% wobec analogicznych wydatków z 2018 r.

Szanowni państwo, nie będę już mówił o drobnej kwocie 85 tys. zł od części rekompensującej. Powiem tylko, że Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła wykonanie budżetu w tym zakresie. Jedyne stwierdzone nieprawidłowości polegały na przechowywaniu kopii zapasowych baz danych w systemie finansowo-księgowym w sposób niezgodny z obowiązującą w ministerstwie polityką rachunkowości, co zostało usunięte w trakcie kontroli. Nie miało to żadnego wpływu na realizację budżetu, dlatego wnoszę o to, aby Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej przedstawiła pozytywną opinię dla Komisji Finansów Publicznych w zakresie wykonania części budżetowej 82.

W tym momencie otwieram dyskusję. Proszę państwa, czy ktoś chce zająć... Widzę, że od posłów nic do mnie nie dociera, natomiast pan Marek Wójcik, przedstawiciel Związku Miast Polskich...

Panie przewodniczący, zanim oddam panu głos, stwierdzam, że jest kworum. Obecnie w naszym posiedzeniu bierze udział 25 posłów. Proszę bardzo, panie przewodniczący.

Pełnomocnik zarządu Związku Miast Polskich Marek Wójcik:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, szanując czas wszystkich państwa, chciałbym bardzo krótko powiedzieć tylko o dwóch rzeczach. Po pierwsze, jeżeli chodzi o subwencję wyrównawczą, analiza tych danych w szerszym kontekście, patrząc na to z wieloletniej perspektywy, wskazuje na to, że aktualny system wyrównawczy już się zdewaluował. Zwiększa się liczba podmiotów, które z niego korzystają, a mimo wszystko nie rozwiązuje to ich problemów, szczególnie w mniejszych samorządach gmin wiejskich. Z drugiej strony następuje polaryzacja i zmniejsza się liczba samorządów, które wnoszą największe kwoty do systemu wyrównawczego. Wydaje się więc, że warto byłoby zastanowić się nad zmianą tego systemu. To pierwsza uwaga.

Druga uwaga dotyczy rezerwy z art. 26 ustawy o dochodach JST. Chcę przypomnieć, że w 2003 r., kiedy prowadzone były prace nad tą ustawą, uznano, że ta rezerwa ma być przeznaczona dla miast na prawach powiatu w związku z tym, że przejęły one zarządzanie drogami krajowymi na swoim terenie. Przez lata praktyka była inna i w dalszym ciągu jest i nie wzbudza naszych kontrowersji. Jednak w związku z tym, że samorządy, szczególnie miejskie, muszą realizować teraz obowiązek remontów i inwestycji na dro-

gach krajowych – nie tylko zresztą krajowych – na swoim obszarze i podnoszenia nośności do 11 ton na oś, chcielibyśmy wrócić do rozmowy na temat wykorzystania tych środków w przyszłości. Wydaje mi się, że te proporcje i wykorzystania powinny zwiększyć się właśnie na rzecz miast na prawach powiatu, tak jak to ustalono, pracując nad realizacją ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Druga uwaga dotyczy też wykonania tejże rezerwy. Mianowicie zależy nam na tym, żeby maksymalnie przyspieszyć termin uruchamiania środków z tej rezerwy. Cieszę się, że w tym roku udało się zrobić to troszkę wcześniej, ale jak przypominam sobie 2019 r., to de facto w połowie roku otrzymaliśmy informację o tym, jakie będziemy mieli środki do wykorzystania. Wydaje się to o tyle niekorzystne, że wówczas na rynku pojawiło się więcej pieniędzy na te działania. Z tego powodu nasze zamówienia były droższe, ale czas na realizację tych zadań był krótszy. Stąd nieustająca prośba do resortu finansów o to, aby skracać czas na rozpatrywanie wniosków, a potem przesądzanie co do wydatkowania, tak aby najpóźniej w kwietniu można było tę informację przekazywać do samorządów. Jeszcze raz podkreślam, że w tym roku było o wiele szybciej, za co resort chwale, ale niestety 2019 r. nie był tak dobry. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję za ten merytoryczny głos i za refleksje. Proszę bardzo, oddaję głos przedstawicielowi ministerstwa.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansów Samorządu Terytorialnego MF Mirosław Stańczyk:

Tylko do jednej kwestii... Wydaje mi się, że w ubiegłym roku termin przekazania informacji do samorządów był nawet wcześniejszy niż w tym. Nie mam w tej chwili informacji, nie mam pism, więc nie chcę tutaj polemizować. Chciałbym za to przypomnieć, że rezerwa z art. 26 nie jest przeznaczona wyłącznie dla miast na prawach powiatu. To wynika wprost z przepisu. W związku z tym nie przyjmuję zarzutu, że zrobiliśmy coś, co jest niezgodne z przepisami. Wykonaliśmy ten przepis. Po drugie, szczegółowe kryteria podziału tej rezerwy na 2019 r. były ustalone w porozumieniu ze stroną samorządową na zespole do spraw infrastruktury. Potem tą kwestią zajmowała się wspólna komisja. W związku z tym nie można mówić, że zastosowano jakieś kryteria, które nie były samorządowi znane, a tak to odebrałem. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję bardzo. Nie, tutaj nie było żadnego zarzutu, jeśli idzie o jakiegokolwiek łamanie prawa. Jak zrozumiałem, to była taka ogólna refleksja nad zwiększeniem roli szczególnie miast na prawach powiatu, które w międzyczasie przejęły prowadzenie i bieżące utrzymanie dróg krajowych na terenie własnego miasta. Trzeba się nad tym legislacyjnie pochylić, jeżeli oczywiście będzie taka wola.

Szanowni państwo, czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w dyskusji? Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, że Komisja przyjęła opinię pozytywną... Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła opinię pozytywną w zakresie części budżetowej 82.

Przechodzimy do pkt 4: część 83 – Rezerwy celowe, z tym że rezerwa nr 8 została już omówiona przez ministra Pudę. Teraz proszę o zabranie głosu przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji i o przedstawienie rezerw 4, 23, 47 i 51. Proszę uprzejmie.

Zastępca dyrektora Departamentu Budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Waldemar Nowak:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Waldemar Nowak, zastępca dyrektora Departamentu Budżetu. We właściwości ministra spraw wewnętrznych i administracji pozostają trzy rezerwy: poz. 4 – przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, poz. 23 – środki przeznaczone na realizację „Oświęcimskiego strategicznego programu rządowego”, poz. 51 – zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego.

Przechodzę do omówienia poz. 4 – przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym realizacja zadań w dorzeczach Odry i górnej Wisły. Rezerwa ta była zaplanowana w wysokości 1 061 000 tys. zł. Środki rozdysponowano w kwocie 928 954 tys. zł

i przeznaczono głównie na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w infrastrukturze komunalnej jednostek samorządu terytorialnego, w tym m.in. na odbudowę i przebudowę dróg gminnych, powiatowych, budowę i rozbudowę gminnych sieci wodociągowych i stacji uzdatniania wody. Na ten cel przeznaczono 434 882 tys. zł.

Drugim przedsięwzięciem jest finansowanie projektów ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry i Wisły, na które przeznaczono 196 740 tys. zł, w tym na środki ekwiwalentu złotowego pożyczki Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju przeznaczono 117 933 tys. zł, na środki ekwiwalentu złotowego kredytu z Banku Rozwoju Rady Europy – 76 260 tys. zł, na środki budżetu państwa... współtowarzyszące środkom pożyczki – 2 547 tys. zł.

Następnym zadaniem było finansowanie projektu ochrony przeciwpowodziowej w dorzeczu Odry, na które przeznaczono 55 522 tys. zł, w tym na środki ekwiwalentu złotowego Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju przeznaczono 13 372 tys. zł, na środki ekwiwalentu złotowego kredytu Banku Rozwoju Rady Europy przeznaczono 19 015 tys. zł oraz na środki budżetu państwa przeznaczono 23 135 tys. zł.

Następne realizowane zadanie to środki przeznaczone na usuwanie skutków ruchów osuwiskowych ziemi lub przeciwdziałanie tym zdarzeniom. Są to m.in. prace stabilizujące oraz zabezpieczające i likwidujące przyczyny i skutki osuwisk. Na to przedsięwzięcie przeznaczono 44 268 tys. zł.

Na zadania polegające na zabezpieczeniu przed erozją wąwozów lessowych w ciągu dróg gminnych i powiatowych przeznaczono 13 871 tys. zł. Na sfinansowanie zasiłków celowych dla osób i rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, tj. nawałnic, wichur, osunięć ziemi, gradobić, przeznaczono 9594 tys. zł. Na doposażenie techniczne oraz wymianę zużytego lub wyeksploatowanego sprzętu wykorzystywanego podczas działań ratowniczych prowadzonych przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej oraz przeciwdziałanie takim klęskom przeznaczono 3800 tys. zł.

Małym przedsięwzięciem była realizacja zadania własnego remontu oczyszczalni ścieków w kamienicy, na który przeznaczono 160 tys. zł. Realizowano jeszcze takie przedsięwzięcia jak przygotowanie dokumentacji geologiczno-inżynierskiej zabezpieczenia osuwiska w miejscowości Ornetka, na które przeznaczono 48 tys. zł, najem mobilnych kontenerów zabezpieczających pięć rodzin poszkodowanych wskutek zniszczeń powstałych w nawałnicy w województwie kujawsko-pomorskim, na który przeznaczono 18 tys. zł.

Ponadto środki z rezerwy w kwocie 170 tys. zł przeznaczono – zgodnie z opinią nr 280 Komisji Finansów Publicznych dla Ministra Finansów w sprawie zmiany przeznaczenia rezerwy celowej uchwalonej 27 września 2019 r. – na sfinansowanie wejścia w życie uchwały Rady Ministrów z 6 września 2019 r. w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych.

Rozdysponowanie środków przedstawiało się więc tak, jak mówiłem, natomiast pozostałość środków rezerw w kwocie 125 000 tys. zł została, zgodnie z art. 177 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, zablokowana decyzją Ministra Finansów, a następnie, na podstawie art. 24 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019, przeznaczona na utworzenie nowej rezerwy zapisanej pod poz. 100. Jest to rezerwa na dokonanie wpłat na fundusz zapasowy Narodowego Funduszu Zdrowia oraz wpłaty na Fundusz Wsparcia Policji – fundusz centralny.

Przechodzę teraz do omówienia drugiej rezerwy. Jest to „Oświęcimski strategiczny program rządowy na lata 2016–2020”. Krótko na temat programu. Program ten jest realizowany od 1996 r. jako pomoc rządu udzielana jednostkom samorządu terytorialnego ziemi oświęcimskiej. Ma na celu zapewnienie należytej czci miejscu upamiętnienia masowej zagłady. Jest to rządowy instrument wsparcia wspólnot samorządowych w realizacji ich zadań własnych zmierzający do uporządkowania i podniesienia estetyki wokół byłego niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz-Birkenau.

W ustawie budżetowej na 2019 r. na finansowanie programu zaplanowano środki w łącznej wysokości 7831 tys. zł, w tym kwotę 7771 tys. zł przeznaczono na wydatki majątkowe. Na realizację programu wydatkowano 7813 tys. zł, tj. 99,8% zaplanowanych środków. W 2019 r. w ramach programu zrealizowano osiem zadań programowych, w tym siedem wieloletnich. Należy do nich kontynuowanie budowy drogi – jest to odnoga drogi Ofiar Faszyzmu – usytuowanej na przedpolu Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Przekazano tu dotację w wysokości 3393 tys. zł. Wykonano przebudowę ulicy Olszewskiej w Oświęcimiu. Na to przeznaczono 1619 tys. zł. Ukończono przebudowę ulic Garbarskiej i Krętej w Oświęcimiu. Na to przedsięwzięcie przeznaczono 831 tys. zł. Kontynuowano budowę ścieżki rowerowej związanej z Miejscem Pamięci Auschwitz-Birkenau. Przeznaczono na to 780 tys. zł. Prowadzono także działania związane z utrzymaniem terenów Skarbu Państwa obejmujących m.in. wykonanie prac porządkowych w sąsiedztwie terenów Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau. Na to przeznaczono 16 tys. zł.

Przechodzę teraz do omówienia rezerwy 51 – zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego. Na to przedsięwzięcie w ustawie budżetowej na 2019 r. zaplanowano rezerwę 138 500 tys. zł. Zgodnie z zapisami art. 12 ustawy o funduszu sołeckim oraz w związku z tym minister finansów w projekcie budżetu na 2019 r. takie zgłoszenie... ministrowi finansów złożył. W trakcie roku budżetowego środki z rezerwy w wysokości 12 823 tys. zł zostały zablokowane decyzją ministra finansów, a następnie, na podstawie art. 14 ust. 5 i 6 ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw, przeznaczono na realizację programu rządowego „Rodzina 500+”. Środki w wysokości 125 667 tys. zł zostały rozdysponowane w pełnej wysokości i przekazane gminom. Środki zostały przekazane 1532 gminom, tak jak wspomniałem, na łączną kwotę 125 677 tys. zł i wykorzystane w pełnej kwocie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Przypomnę, zrobiłem tu pewną pomyłkę ze względu na zapis. Mianowicie rezerwa 47 zostanie przedstawiona przez Ministerstwo Finansów. Te trzy rezerwy zostały przedstawione.

Teraz proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów i przedstawienie rezerw 32, 42, 45 i 47. Proszę uprzejmie.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej MF Aneta Cieloch:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Aneta Cieloch, Ministerstwo Finansów. Szanowni państwo, rezerwa 32 – zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego, a także na zwrot gminom utraconych dochodów z podatku od nieruchomości w specjalnych strefach ekonomicznych w postaci części rekompensującej subwencji ogólnej. Rezerwę zaplanowano w wysokości 11 000 tys. zł z inicjatywy ministra finansów w związku z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez wojewodów.

W trakcie roku budżetowego środki z rezerwy w wysokości 5 412 tys. zł zostały decyzją ministra finansów zablokowane, a następnie na podstawie art. 14 ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw przeznaczone na realizację programu rządowego „Rodzina 500+”. W wyniku tego plan rezerwy wyniósł 5588 tys. zł i został rozdysponowany w pełnej wysokości do części budżetowych, którymi dysponują wojewodowie, z przeznaczeniem na: zwrot utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowego na podstawie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w kwocie 1120 tys. zł; zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwach przyrody za 2018 r. na podstawie rozporządzenia ministra rozwoju i finansów w sprawie zwrotu utraconych przez gminy dochodów z tytułu zwolnienia z podatku od nieruchomości w parkach narodowych, rezerwach przyrody oraz przedsiębiorców o statusie centrum badawczo-rozwojowe w kwocie 4 466 tys. zł.

Rezerwa poz. 42 – środki dla samorządowych kolegiów odwoławczych. Rezerwę zaplanowano w wysokości 1550 tys. zł z inicjatywy ministra finansów. Środki rezerwy zostały rozdysponowane w pełnej wysokości i przekazane do 30 SKO. Środki rezerwy stanowiły uzupełnienie planu wydatków ujętych w budżetach SKO i zostały przeznaczone na: zakup materiałów biurowych, usługi pocztowe, telekomunikacyjne, internetowe, aktualizacje programów komputerowych, zakup sprzętu komputerowego w kwocie 1046 tys. zł; wynagrodzenia bezosobowe pozaetatowych członków kolegium uczestniczących w składach orzekających w kwocie 497 tys. zł; na szkolenia pracowników i podróże służbowe w wysokości 7 tys. zł.

Rezerwa 45 – środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego oraz na zadania realizowane na podstawie art. 20b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Rezerwę zaplanowano w wysokości 140 000 tys. zł przede wszystkim w związku z zapotrzebowaniem wynikającym z udzielanych przez ministra finansów zapewnień finansowania, o których mowa w art. 153 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, oraz z zapotrzebowaniem zgłoszonym przez ministra inwestycji i rozwoju, obecnie ministra funduszy i polityki regionalnej.

W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 24 602 tys. zł zostały decyzją ministra finansów zablokowane, a następnie na podstawie ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw przeznaczono je na realizację programu rządowego „Rodzina 500+”. W wyniku tego plan rezerwy wyniósł 115 398 tys. zł, z czego rozdysponowano kwotę 98 280 tys. zł, tj. 85,2%, z przeznaczeniem na działania z zakresu polityki rozwoju stanowiące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego finansowane na podstawie art. 20a ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju w kwocie 96 123 tys. zł – tu szczególne zadania przedstawiliśmy państwu w opisie, więc jeżeli pan przewodniczący pozwoli, nie będę ich wymieniała – oraz na zadania inwestycyjne w obszarze oświaty i wychowania w kwocie 2 157 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie inwestycji również wskazanych w opisie rezerwy.

Na poziom wykorzystania tej rezerwy celowej wpływ miała głównie zmiana harmonogramów rzeczowo-finansowych niektórych zadań objętych decyzjami o zapewnieniu finansowania w wyniku oszczędności lub opóźnień w realizacji zadań. Pozostałe środki rezerwy w kwocie 17 118 tys. zł zostały na podstawie art. 187 ustawy o finansach publicznych zablokowane decyzją ministra finansów, a następnie na podstawie art. 24d ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019 przeznaczone na utworzenie rezerwy z poz. 100, rezerwy na dokonanie wpłaty na fundusz zapasowy NFZ-u oraz wpłaty na Fundusz Wsparcia Policji – fundusz centralny.

Rezerwa 47, ostatnia – środki na uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego z przeznaczeniem na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejszczeniem niektórych czynności, a także na inne zadania, których koszt realizacji kalkulowany jest w ujednolicony sposób. Rezerwę zaplanowano w wysokości 165 384 tys. zł z inicjatywy ministra finansów. W trakcie roku budżetowego środki rezerwy w wysokości 55 629 tys. zł zostały decyzją ministra finansów zablokowane, a następnie na podstawie ustawy o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw przeznaczone na realizację programu rządowego „Rodzina 500+”. W wyniku tego plan rezerwy wyniósł 109 755 tys. zł.

Kwota została rozdysponowana w pełnej wysokości. Przekazano ją do wojewodów z przeznaczeniem na: uzupełnienie dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej dotyczące gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w części obsługi administracyjnej w kwocie 60 194 tys. zł i na sfinansowanie wydatków związanych z uzupełnieniem dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego na realizację zadań wynikających z ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawy o ewidencji ludności oraz ustawy o dowodach osobistych, w tym związanych z odmiejszczeniem niektórych czynności, w kwocie 49 561 tys. zł.

W ustawie budżetowej na 2019 r. dotacja na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej wynikające z ww. ustaw... zaplanowano przyjęcie jednolitych sposobów kal-

kulacji wysokości kosztów przedmiotowych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Środki z tej rezerwy stanowiły uzupełnienie środków ujętych w budżetach wojewodów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. Szanowni państwo, pozwolę sobie ponownie zabrać głos w roli koreferenta, już naprawdę bardzo krótko, dlatego że te części budżetu poszczególnych rezerw zostały bardzo szczegółowo przez państwa przedstawione. Nie wnoszę tutaj żadnych uwag i nie będę powielał tych liczb. Wnoszę, aby Komisja Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej przedstawiła pozytywną opinię dla Komisji Finansów Publicznych w zakresie wykonania części budżetowej.

Szanowni państwo, otwieram dyskusję. Nie jestem pewien, czy w tej części czy w poprzednich zgłosiło się zdalnie dwóch posłów, którzy fizycznie nie są na sali obecni: pan poseł Marek Wesoły oraz pan poseł Wiesław Buż. Jeżeli uda się nam z nimi połączyć, proszę bardzo, po kolei. Oddaję głos panu posłowi Wesołemu. Bardzo prosimy.

Poseł Marek Wesoły (PiS):

Bardzo dziękuję, ale po wysłuchaniu informacji wycofuję się z zadawania pytań. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dziękuję uprzejmie. W takim razie głos oddaję panu posłowi Wiesławowi Buzowi. Proszę bardzo, Lewica. Panie pośle, jest pan na wizji, proszę uprzejmie.

Jeżeli są trudności, to może przystąpimy do tej dyskusji potem, a teraz będziemy kontynuować. Szanowni państwo, czy ktoś z państwa obecnych na sali chciał jeszcze... Jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Czy jest sprzeciw? Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię w części 83 naszego budżetu – Rezerwy celowe.

Przechodzimy teraz do analizy części 85 – Budżety wojewodów. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów i przedstawienia działów 400 oraz 900.

Zastępca dyrektora Departamentu Finansowania Sfery Gospodarczej MF Elżbieta Milewska:

Elżbieta Milewska, Departament Finansowania Sfery Gospodarczej. Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w dziale 400 – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę dochody w 2019 r. nie były planowane i nie były również wykonywane. Wydatki natomiast nie były planowane. W toku realizacji budżetu wydatki w tym dziale w budżecie wojewody kujawsko-pomorskiego zostały wykonane w wysokości 1500 tys. zł z przeznaczeniem dla gminy Gąsawa na dofinansowanie zadania pod nazwą „Rozbudowa stacji uzdatniania wody w Gąsawie wraz z wyposażeniem”.

W dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska dochody zostały zaplanowane w wysokości 3661 tys. zł, wykonane natomiast w wysokości 4222 tys. zł. Wykonanie wyższych od planowanych dochodów miało miejsce z tytułu wyższych od planowanych wpływów z tytułu kar i grzywien za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska. Wydatki w tym dziale zostały określone w ustawie budżetowej ogółem w wysokości 169 310 tys. zł. W toku wykonywania budżetu państwa plan ten został zwiększony per saldo o kwotę 5584 tys. zł i wyniósł 174 894 tys. zł.

Zrealizowane w 2019 r. wydatki w tym dziale wyniosły 172 472 tys. zł, w tym wydatki bieżące zrealizowano w wysokości 154 286 tys. zł. Były one przeznaczone na: gospodarkę odpadami w łącznej wysokości 70 tys. zł, ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu na kwotę 913 tys. zł, zmniejszenie hałasu i wibracji na kwotę 353 tys. zł, działalność inspekcji ochrony środowiska na główną kwotę 147 705 tys. zł, usuwanie skutków klęsk żywiołowych na kwotę 2 916 tys. zł, pozostałą działalność na kwotę 2 329 tys. zł.

Wydatki majątkowe natomiast zostały zrealizowane w wysokości 18 186 tys. zł. Przeznaczone zostały głównie na zadania związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych na kwotę 12 508 tys. zł, m.in. na stabilizację i zabezpieczenie osuwisk, budowę kanalizacji deszczowej oraz na wydatki wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska w wysokości 5467 tys. zł. W omawianym dziale dotacje celowe dla jednostek samorządu

terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w 2019 r. zostały zaplanowane w wysokości 3400 tys. zł.

Określone w planie po zmianach dotacje celowe na finansowanie tych zadań zostały zrealizowane w wysokości 3463 tys. zł i były przeznaczone głównie na opracowywanie ekspertyz w obszarze gospodarki odpadami, na opracowywanie programów ochrony powietrza, na wydatki związane z opracowywaniem programów ochrony środowiska przed hałasem oraz na realizację zadań wynikających m.in. z ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach, ustawy o odpadach wydobywczych, o międzynarodowym przemieszczaniu się odpadów, ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Jeżeli chodzi o wynagrodzenia i zatrudnienie w państwowych jednostkach budżetowych w omawianym dziale, w 2019 r. zaplanowane zostały wynagrodzenia w łącznej kwocie 112 716 tys. zł. W trakcie roku budżetowego wydatki na wynagrodzenia zostały zmniejszone do łącznej kwoty 107 429 tys. zł. Wynikało to z rozporządzenia prezesa Rady Ministrów w sprawie przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych, w tym wynagrodzeń, w związku z ustawą o inspekcji ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw.

Ponadto z rezerw celowych poz. 49 i 73 dofinansowano podwyższenie wynagrodzeń pracowników wojewódzkich inspektoratów ochrony środowiska oraz dodatkowych pracowników realizujących zadania wynikające z ustawy o podwyższeniu wynagrodzenia od 1 lipca 2019 r. W 2019 r. wynagrodzenia zostały zrealizowane w kwocie 105 982 tys. zł, z tego wynagrodzenia osobowe zrealizowano na kwotę 101 745 tys. zł, a dodatkowe wynagrodzenie roczne na kwotę 4 237 tys. zł. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jeszcze ktoś z ministerstwa? Nie. Szanowni państwo, oddaję głos przedstawicielowi Najwyższej Izby Kontroli, jeżeli chciałby zabrać głos na ten temat.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję, panie przewodniczący. Z uwagi na ogółem niewielki udział wydatków i kontroli w tych działach w budżetach wojewodów nie mam tutaj wiele do powiedzenia. Wydatki czy dochody akurat w tych działach nie były objęte szczegółową kontrolą NIK. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Koreferentem w tym zakresie jest pan poseł Andrzej Gawron. Panie pośle, proszę bardzo.

Poseł Andrzej Gawron (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, chciałbym odnieść się właśnie do tego, co przed chwilą powiedział przedstawiciel NIK, że jest niewielki udział środków, które są w części 85 budżetu wojewodów w dziale 900 i 400. Rozumiem, że ten dział jest praktycznie martwy, bo ani dochody, ani wydatki nie były zaplanowane. Tam był jeden wydatek w wysokości 1500 tys. zł na stację uzdatniania wody, ale szczególnie teraz, przy innych warunkach klimatycznych i przy przewidywaniach braku wody, może trzeba się zastanowić nad tym, czy nie zwiększyć, nie ożywić tego działu, żeby wojewoda miał środki, które można by było w tym zakresie wykorzystać, szczególnie jeśli chodzi o wodę. Rozumiem, że energia elektryczna i gaz są bardziej skomercjalizowane, jeżeli jednak chodzi o wodę, to samorządy mają problemy. Ze swojego terenu znam kilka samorządów, które mają niskie dochody, a muszą się z tym problemem borykać.

Jeżeli chodzi o dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, to przedstawiła to pani z ministerstwa i jest to prawie stuprocentowe wykonanie, zarówno przychodów, jak i wydatków. Na podkreślenie zasługuje zwiększenie pensji w wojewódzkich inspektoratach ochrony środowiska. To jest ważny sygnał, ponieważ tam potrzeba fachowców i działań, szczególnie teraz, kiedy mamy coraz więcej wyzwań, jeżeli chodzi o odpady. To jest dobry sygnał.

Reasumując, dobrze by było przeanalizować możliwości, żeby część 85 budżetu wojewodów została zwiększona. Oczywiście po wszystkich przedstawionych analizach można

stwierdzić, że budżet został zrealizowany poprawnie, prawidłowo, rzetelnie. Wnoszę i proszę, aby Wysoka Komisja pozytywnie zaopiniowała omawiane części budżetu – części 400 i 900. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy może tym razem uda nam się połączyć z panem posłem Wiesławem Bużem? Panie posle, proszę bardzo.

Proszę państwa, w związku z tym, że znowu się zawiesiło, a pani poseł Monika Falej ma kontakt telefoniczny z panem kolegą posłem Wiesławem Bużem, niech pani poseł przedstawi problem, o który chodzi. Proszę uprzejmie.

Poseł Monika Falej (Lewica):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Z tego, co zdążyłam się zorientować, kolega miał pytanie związane z tym, dlaczego nie omawiamy również subwencji oświaty.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Szanowni państwo, w przyszłym tygodniu będzie oddzielne wspólne posiedzenie z komisją edukacji związane z subwencją oświatową.

Poseł Monika Falej (Lewica):

To tylko tyle, informacyjnie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

OK, tylko tyle. Dobrze, dziękuję uprzejmie. Szanowni państwo, czy jeszcze ktoś chciał wziąć udział w dyskusji? Nie widzę. Szanowni państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Czy ktoś zgłasza sprzeciw? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię w zakresie części 85, a więc dotyczącej budżetu wojewodów.

Przechodzimy do części 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Proszę o zabranie głosu przedstawiciela Ministerstwa Finansów. Szanowni państwo, dodam tylko, że umówiłem się z panem przewodniczącym, że mniej więcej pięć–dziesięć po 14.00 skończymy, a więc ten poślizg dla następnej Komisji będzie mniejszy aniżeli dla nas. Proszę uprzejmie.

Dyrektor Departamentu Finansowania Sfery Budżetowej MF Aneta Cieloch:

Bardzo dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, w ustawie budżetowej na 2019 r. dochody samorządowych kolegiów odwoławczych nie były planowane. W trakcie roku budżetowego jednostki te uzyskały dochody w kwocie 248 tys. zł. Pochodziły one głównie z nadpłaconych wpisów od skarg kasacyjnych oraz z kosztów postępowania sądowego.

Wydatki na funkcjonowanie 49 SKO w ustawie budżetowej na 2019 r. zostały zaplanowane w wysokości 131 150 tys. zł, z tego wydatki bieżące w kwocie 129 069 tys. zł oraz wydatki majątkowe w kwocie 2081 tys. zł. W trakcie wykonywania budżetu wydatki te zostały zwiększone do kwoty 136 250 tys. zł. Zwiększenia te były wynikiem przeniesienia środków z rezerw celowych na sfinansowanie kosztów postępowania oraz wpisów od sporządzonych skarg kasacyjnych w kwocie 2549 tys. zł, wydatków bieżących w kwocie 1550 tys. zł z przeznaczeniem na wynagrodzenia bezosobowe pracowników kolegiów, w tym głównie pozaetatowych członków kolegium, jak również na dofinansowanie kosztów utrzymania zakupu usług pocztowych, zakupu sprzętu komputerowego i akcesoriów komputerowych. Ponadto zwiększone zostały środki na wypłaty odpraw emerytalnych, nagród jubileuszowych oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w kwocie 1155 tys. zł.

Łącznie wydatki zostały zrealizowane w wysokości 135 173 tys. zł. Wydatki bieżące w kwocie 133 803 tys. zł zostały przeznaczone głównie na wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla etatowych członków kolegiów i pracowników biur oraz na wynagrodzenia bezosobowe, w ramach których finansowane są przede wszystkim wynagrodzenia dla pozostałych członków kolegiów, jak również na sfinansowanie kosztów działalności 49 jednostek. Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 1371 tys. zł, na co głównie złożył się zakup samochodu osobowego oraz zakup sprzętu komputerowego, informatycznego i biurowego, w tym m.in. zestawów komputerowych, laptopów, oprogramowania, ser-

werów, a także urządzeń wielofunkcyjnych, klimatyzatorów oraz centrali telefonicznej. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Proszę przedstawiciela Najwyższej Izby Kontroli.

Pełniący obowiązki wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej NIK Dariusz Zielecki:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Kontrola była przeprowadzona przez delegaturę NIK w sierpniu z 49 SKO. Przy opracowaniu naszych informacji wykorzystaliśmy także zbiorcze informacje z Ministerstwa Finansów. NIK pozytywnie oceniła wykonanie budżetu państwa w pięciu spośród siedmiu objętych kontrolą części budżetowych, których dysponentami są prezesi SKO w Bielsku-Białej, Legnicy, Radomiu, Tarnobrzegu i Tarnowie. Tutaj w wyniku kontroli od 9 do 19% wydatków stwierdziliśmy, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi.

Ocenę opisową, stosowaną przy braku podstaw do oceny pozytywnej lub negatywnej, zastosowano w odniesieniu do SKO w Koszalinie i Szczecinie. Stwierdziliśmy, że wydatki na usługi pocztowe zostały poniesione z naruszeniem wewnętrznych zasad, tj. bez wyboru wykonawcy zamówienia spośród wymaganej liczby ofert. Ponadto w SKO w Szczecinie zastosowano niewłaściwą klasyfikację wydatków, główny księgowy nie prowadził wstępnej kontroli zgodności operacji z planem finansowym jednostki, a także ustalono dodatki specjalne dla pracowników w wysokości przekraczającej ustawowy limit.

Jeżeli chodzi o dodatki, NIK zwróciła uwagę, że w SKO w Koszalinie, Szczecinie i Tarnobrzegu w procedurach przyznawania takiego dodatku prezesom uczestniczyli pracownicy SKO pozostający w zależności służbowej. Oczywiście nie kwestionujemy tutaj uprawnień prezesów SKO do otrzymywania takiego świadczenia, bo to wynika z obowiązujących przepisów, jednak decyzje o przyznaniu dodatku specjalnego, a więc świadczenia o charakterze fakultatywnym, ściśle powiązanego z oceną zakresu oraz wyników pracy, powinny być podejmowane przez podmiot, który może dokonać takiej oceny bez ryzyka wynikającego z zależności służbowej.

Zwracamy uwagę, że na problem przyznawania dodatków specjalnych przez podwładnych NIK zwracała już uwagę po kontroli wykonania budżetów SKO w 2010 r. W przepisach nie jest jednoznacznie określone, w jaki sposób takie dodatki należy prezesom SKO przyznawać. Tu są różne praktyki. Zwracamy po prostu uwagę, że nie zawsze jest to ściśle *correct*. Myślę więc, że warto byłoby wrócić do tego problemu i jednoznacznie odnieść się do niego w przepisach.

Pozytywnie zaopiniowaliśmy sprawozdawczość budżetową wszystkich kontrolowanych SKO. Co prawda w sprawozdaniach SKO w Radomiu i w Szczecinie były błędy, ale nie pozbawiły one tych jednostek pozytywnej opinii.

Jeżeli chodzi o dochody, to dochody nieplanowane wyniosły prawie 25 tys. zł. Głównie były to zwroty postępowań kasacyjnych zasądzonych na rzecz kolegów przez NSA lub zwroty nadpłaconych składek dokonane przez ZUS.

Jeżeli chodzi o wydatki, wykonano prawie 99,2% planu. Były to wydatki głównie na wynagrodzenia oraz zakupy towarów i usług. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Koreferentem w tym zakresie jest poseł Ryszard Bartosik. Panie pośle, oddaję głos.

Poseł Ryszard Bartosik (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w części budżetowej 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze dochody w ustawie budżetowej, których dysponentami są prezesi SKO, nie były planowane. Jak przedstawił to przedstawiciel Ministerstwa Finansów, zrealizowane dochody wynosiły 247 tys. zł. W porównaniu z 2018 r. były one wykonane na niższym poziomie. Stanowiło to 47,8%. Wydatki zostały zaplanowane na 131 150 tys. zł. W trakcie roku były one zwiększone o ponad 5000 tys. zł. Wykonanie wydatków majątkowych w 2019 r. wynosiło 100 371 tys. zł, tj. 95,6% planu po zmianach i 0,8... wydatków ogółem.

Chciałbym jeszcze powiedzieć, że przeciętne zatrudnienie wynosiło 972 osoby. Przeciętnie zatrudnionych etatowych członków kolegiów było 570 i liczba ta była wyższa o dwie osoby w stosunku do 2018 r. Zatrudnienie w 2018 r. miało wynosić 1042 etaty, w tym zawierało się 596 etatowych członków i 446 pracowników biur. W związku z tym, że budżet został wykonany zgodnie z planem, wnoszę o pozytywne zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2019 w części 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze. Dziękuję bardzo, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Otwieram dyskusję. Nikogo chętnego nie widzę. Szanowni państwo, jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię w zakresie części 86 – Samorządowe Kolegia Odwoławcze.

Pozostaje nam przyjęcie opinii dla Komisji Finansów Publicznych o rozpatrzonych częściach budżetowych. Szanowni państwo, jeżeli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja przyjęła opinię pozytywną. Czy jest sprzeciw? Nie ma, sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła pozytywną opinię w zakresie rozpatrywanych części.

Szanowni państwo, nie chcę nikogo obciążać przedstawianiem opinii na posiedzeniu Komisji. Sam mogę wziąć to na własne barki, chyba że ktoś z państwa jest chętny do przedstawienia Komisji Finansów Publicznych tej problematyki. Nie widzę. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, stwierdzę, że Komisja upoważniła moją skromną osobę do przedstawienia. Sprzeciwu nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja upoważniła moją osobę jako przewodniczącego Komisji do przedstawienia tej problematyki na forum Komisji Finansów Publicznych.

Szanowni państwo, przechodzimy do punktu drugiego. Informuję, że ani do mnie, ani do sekretariatu Komisji nie zostały zgłoszone propozycje tematów do planu pracy NIK na rok 2021. Czy ktoś z państwa posłów w tym momencie chciałby zgłosić jakieś propozycje tematyczne? Pani Monika Falej, proszę bardzo.

Posel Monika Falej (Lewica):

Chciałabym zgłosić propozycję, by NIK oceniła wykorzystanie przez samorządy środków finansowych na zabezpieczenie przed rozpowszechnianiem COVID-19, w tym oceniła, jaka była pomoc państwa w zapobieganiu rozpowszechnianiu stanu epidemicznego.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Pani poseł, czy na piśmie to...

Posel Monika Falej (Lewica):

Tak, jak najbardziej.

Przewodniczący poseł Tomasz Ławniczak (PiS):

Dobrze, to potem... Przyjmujemy. Czy są uwagi ze strony państwa posłów? Nie ma. Sądzę, że przyjęliśmy do planu pracy punkt zaproponowany przez panią poseł Monikę Falej. Zostanie on na piśmie bezpośrednio przedłożony sekretariatowi.

Szanowni państwo, na tym wyczerpano porządek dzienny. Zamykam posiedzenie i informuję, że protokół posiedzenia Komisji z załączonym pełnym zapisem jego przebiegu będzie do wglądu w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Bardzo dziękuję za udział w posiedzeniu.